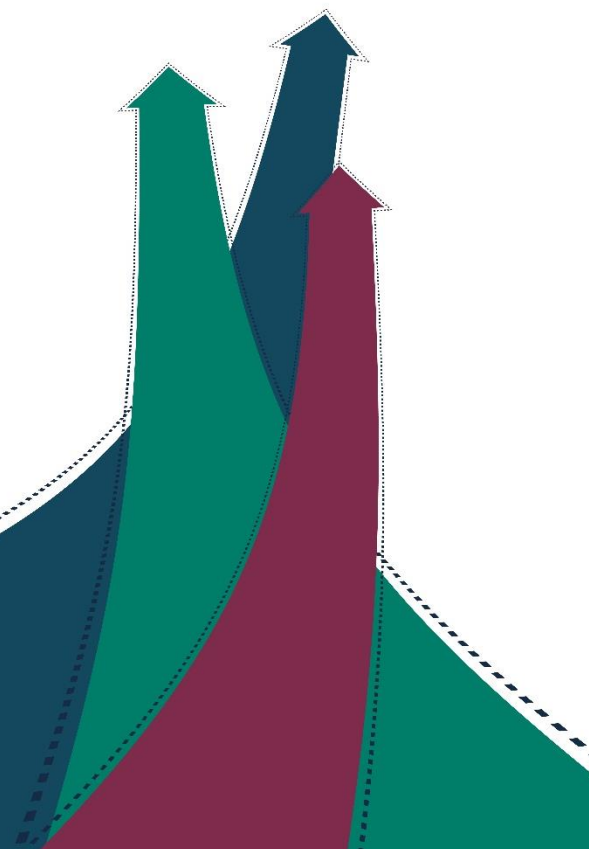

PARTNERUP

PARTNER UP

Nacionālā līmeņa ziņojums Horvātija

Nodevums 2.2

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them. [Project Number: 101087193]

Informācija par projektu

Akronīms	PARTNER UP
Nosaukums	“Ieinteresēto pušu iesaistīšana un sadarbība prasmju pilnveides ceļu ieviešanā”
Numurs	101087193
Apakšprogramma jeb KA	ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3
Tīmekļa vietne	https://partnerup-project.eu/

Kopsavilkums

Nacionālie ziņojumi atspoguļo sākotnējās dokumentālās analīzes rezultātus, ko projekta partneri veica Horvātijā, Kiprā, Grieķijā, Itālijā, Latvijā un Rumānijā ar mērķi padziļināti izprast faktisko stāvokli Prasmju pilnveides ceļu (UP) iniciatīvas īstenošanā katrā projekta partnera valstī un ES līmenī.

Dokumentu analīze ļāva partneriem izpētīt un dalīties zināšanās par vairākiem ar UP iniciatīvu saistītiem aspektiem: likumdošanas konteksts un pasākumi, galvenie vietējā līmenī īstenotie pasākumi, mērķgrupas, galvenie izaicinājumi mērķa grupu sasniegšanā, galvenie izaicinājumi prasmju novērtēšanā, pielāgotu mācīšanās iespēju nodrošināšana un iegūto prasmju atzīšana, ieinteresētās puses, kas nodrošina prasmju pilnveides ceļus, sadarbības mehānismi.

Ziņojums balstīts uz ieinteresēto pušu ieguldījumu, literatūras pārskatu un uz valsts/ES dokumentiem par pieaugušo izglītības un izglītības politiku un prasmju pilnveides ceļiem, ko publicējusi Eiropas Komisija vai izstrādājuši Eiropas tīkli/asociācijas.

Analīzes rezultāti veido pamatu šī projekta politikai un praksei.

ATTĪSTĪBAS GRUPA

Silvija Liuti, Kjara Marčeta – FORMA.Azione srl

Mario Vučićs, Sandra Peteka, Mateja Mandiča, Ana Tomljanoviča – Profesionālās izglītības un apmācības un pieaugušo izglītības aģentūra (AVETAЕ)

Antonela Marjanušić, Tajana Marušić – Pieaugušo izglītības iestāde Dante

Ksantija Aristidu – KARTĒ

Mariana Matache, Maria Patrascu, Marin Matache - Eiropas pieaugušo izglītības asociācija

Alexios Kokkos, Dimitrios Patronas - Grieķijas pieaugušo izglītības asociācija

PIEDALĀS: Asociatia Institutu tul Bucovina

2023. gada septembris

Satura rādītājs

1 Ievads	5
2 Analīzes ziņojumi	7
Valsts analīze — Horvātija	9
Atsauces	15

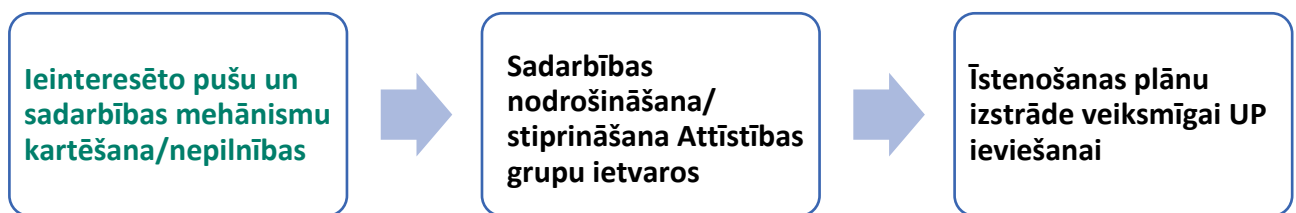
1 Ievads

Nacionālie ziņojumi atspoguļo sākotnējās analīzes rezultātus, ko veica projekta partneri Horvātijā, Kiprā, Grieķijā, Itālijā, Latvijā un Rumānijā ar mērķi padziļināti izprast faktisko stāvokli Prasmju pilnveides ceļu (UP) iniciatīvas īstenošanā katrā projekta partnera valstī un ES līmenī.

Analīze bija nepieciešama, lai savāktu kvantitatīvus un kvalitatīvus datus un informāciju par:

- esošajām un iztrūkstošajām ieinteresētajām pusēm;
- esošajiem sadarbības mehānismiem un struktūrām,
- nepilnībām sadarbībā;
- labo praksi saistībā ar prasmju pilnveides ceļu ieviešanu UP partnervalstīs un ES līmenī,

lai **nodrošinātu pamatu projekta politikai un praktiskajam darbam.**

Analīzes process ļāva partneriem izpētīt un dalīties zināšanās par vairākiem ar UP iniciatīvu saistītiem aspektiem:

- analizējot galvenos izaicinājumus UP ieviešanā, lai noteiktu sadarbības stiprās un vājās puses, identificētu esošās koordinācijas struktūras, trūkstošās ieinteresētās puses un to, kā tas ir ietekmējis regulāru UP ieviešanas procesu;
- kartējot un analizējot iespējamo/noderīgo ieinteresēto pušu sarakstu, lai skaidri parādītu to pievienoto vērtību un paredzamo ieguldījumu;
- definējot, kā ieinteresētās puses var turpmāk veicināt UP ieviešanu.

Lai savāktu kvalitatīvus datus, analīze tiek veikta pēc divām dažādām metodoloģijām, kuru mērķis ir noteikt sadarbības nepilnības un identificēt iespējas stiprināt jau esošās pozitīvās/jēgpilnās attiecības un iesaistīt trūkstošās un/vai jaunas ieinteresētās puses: **Gadījumu analīze un ieinteresēto personu kartēšana.**

Gadījumu analīze galvenokārt tika paredzēta, lai padziļināti izprastu faktisko stāvokli UP iniciatīvas īstenošanā katrā projekta valstī un ES līmenī, pētot:

- tiesisko kontekstu un iniciatīvas;

- galvenos ieviestos pasākumus;
- uzrunātās mērķa grupas;
- galvenos izaicinājumus mērķa grupu sasniegšanā;
- galvenās problēmas prasmju novērtēšanā, pielāgotas mācīšanās nodrošināšanā un iegūto prasmju atzīšanas jomā;
- ieinteresētās puses, kas nodrošina prasmju pilnveides ceļus;
- sadarbības mehānismus.

Analīze tika balstīta uz pēdējo gadu literatūras apskatu un valsts/ES dokumentiem par pieaugušo izglītības un izglītības politiku un prasmju pilnveides ceļiem, ko publicējusi Eiropas Komisija vai izstrādājuši Eiropas tīkli/asociācijas.

Ieinteresēto pušu kartēšana tika izstrādāta valsts līmenī, izmantojot dažādas aktivitātes:

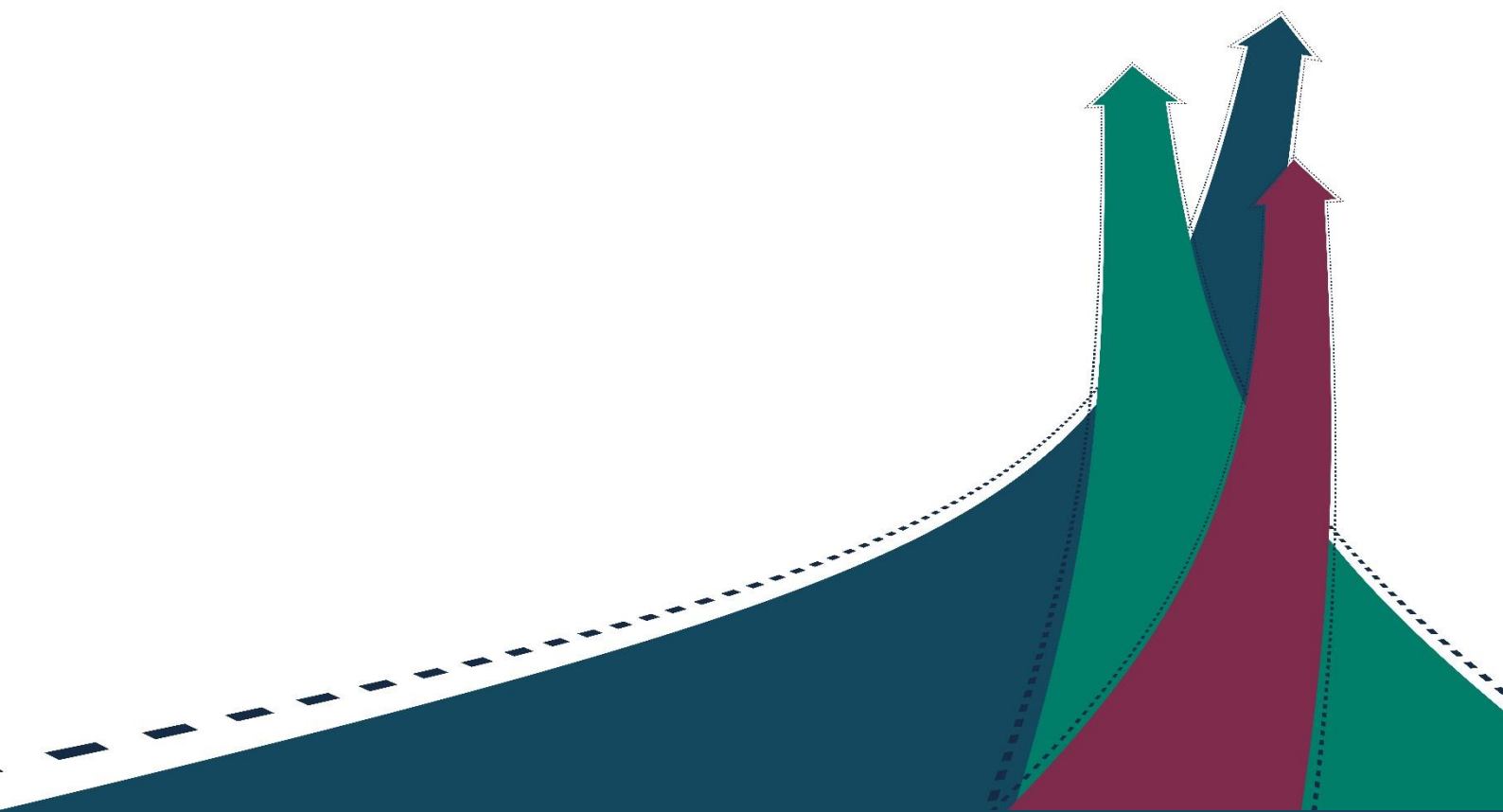
- **iekšējās refleksijas** partnerorganizācijā un/vai nacionālajā projekta komandā, kas izstrādātas, kolektīvi apspriežot prāta vētrās par konkrētiem galvenajiem jautājumiem, lai būtu kopīgs skatījums uz svarīgākajām vajadzībām un mērķiem sadarbības attīstībai ar/starp ieinteresētajām pusēm;
- **fokusa grupas/intervijas** ar nacionālajām ieinteresētajām pusēm saskaņā ar kopējām pamatnostādnēm un galveno mērķi, lai palīdzētu tām pašām novērtēt savu lomu prasmju pilnveides ceļos, to atbilstību un galveno ieguldījumu.

Pielietotās metodoloģijas rezultātā partneri/nacionālā komanda sagatavoja **valsts analīzes ziņojumu** un **ieinteresēto pušu kartēšanas tabulu**, kā norādīts tālāk.

2 Analīzes ziņojumi

Attiecīgā valsts līmenī veikto analīžu pārskats

**Analīze
HORVĀTIJA**

Analīze — Horvātija

Valsts	Horvātija
Atbildīgā organizācija/-as	Profesionālās izglītības un apmācības un pieaugušo izglītības aģentūra (AVETAЕ), Pieaugušo izglītības iestāde Dante

Prasmju pilnveides ceļi valstī: pašreizējā situācija to ieviešanā, galvenās mērķa grupas, izaicinājumi.

Atbilstoši Horvātijas Pieaugušo izglītības likumam, pieaugušo izglītībā ietilpst: formālās izglītības programmu īstenošana mācīšanās rezultātu kopumu / mācību programmu apgūšanai un kvalifikācijas iegūšanai **1.līmenī** (pamatizglītības sertifikāts), **2. līmenī** (profesionālās izglītības sertifikāts), **3. līmenī** (vidusskolas profesionālās izglītības sertifikāts, 1-2 gadi), **4. līmenī**, **4.1. līmenis** (vidusskolas profesionālās izglītības sertifikāts, 3 gadi), **4.2. līmenis**. (vidusskolas vidējās profesionālās izglītības sertifikāts, 4 gadi) un **5. līmenī** (profesionālās izglītības speciālistu programmas) ¹ Horvātijas kvalifikāciju ietvarstruktūrā (CROQF), proti:

- a) izglītības programmas mācību rezultātu kopuma apgūšanai un atzīšanai (**t.i. mikro kvalifikācija**);
- b) izglītības programmas **daļējas kvalifikācijas** iegūšanai;
- c) izglītības programmas **pilnas kvalifikācijas** iegūšanai.

Izglītības programmas daļējas kvalifikācijas iegūšanai ietver:

- a) **profesionālo izglītību** - daļēja kvalifikācija, kas iegūta CROQF 2., 3. un 4. līmenī un ir pieejama vismaz no 1. līmeņa (pamatizglītības sertifikāts);
- b) **profesionālās pilnveides programmas** - daļēja kvalifikācija, kas iegūta CROQF 4 līmenī un ir pieejama vismaz no tā paša līmeņa;
- c) **profesionālās speciālistu apmācības** - daļēja kvalifikācija, kas iegūta CROQF 5. līmenī un ir pieejama vismaz no 4.1. līmeņa.

Horvātijas kvalifikāciju ietvarstruktūra (CROQF) ir instruments, kas regulē visu kvalifikāciju sistēmu, kvalifikācijām, kas Horvātijas Republikā tiek piešķirtas visos izglītības līmeņos. CROQF ievieš **profesiju standartus** un **kvalifikācijas standartus**, kas kalpo par pamatu izglītības programmu izstrādei visos izglītības līmeņos. Profesiju standarts ietver visu konkrētās profesijas pamatdarbu sarakstu un to veiksmīgai veikšanai nepieciešamo kompetenču sarakstu. Kvalifikācijas standarts ietver visus mācību rezultātus, kas jāiegūst katrā programmā, kuras rezultātā tiek iegūta noteikta kvalifikācija ².

¹ <https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-09/Croatia-nqf-country-page.jpg>

² <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/croatia-follow-croatian-qualifications-framework-register>

Atbilstoši jaunajam likumam, Profesionālās un pieaugušo izglītības aģentūra izstrādāja detalizētu “Pieaugušo izglītības programmu veidošanas metodiku mikrokvalifikāciju, daļēju kvalifikāciju un pilno kvalifikāciju iegūšanai, ko finansē ar vaučeriem un citiem finansējuma avotiem”.

Šo programmu jaunums, kuru rezultātā tiek iegūti mikrokredīti, ir to finansēšanas veids, jo tās paredz **kuponu** sistēmu cilvēkiem, kuri iesaistās izglītībā. Horvātijas Nodarbinātības dienests (CES) izsniedz kuponus no 2022. gada aprīļa. Līdz 2022. gada oktobra beigām vairāk nekā 102 pieaugušo izglītības iestādes piedāvāja vairāk nekā 711 mikrokredītu programmas, tostarp daudzas programmas digitālo un zaļo prasmju uzlabošanai. Izglītojamie, kuriem ir piešķirts kupons, saņem vidēji EUR 1300 (maksā tieši izvēlētajam un sertificētajam PI piedāvātajam).

Lielākā daļa no šiem izglītojamajiem ir bezdarbnieki vai meklē jaunu darba iespēju (78%). Līdz šim lūgumu saņemt kuponu ir iesnieguši vairāk nekā 10 700 cilvēku. Ar šo kuponu sistēmu veicinātās mikrokvalifikācijas jau ir kļuvuši par vienu no tālredzīgākajiem pasākumiem, lai piesaistītu izglītojamus pieaugušo izglītībai, vienlaikus nodrošinot sniegtās izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām.

Visu šo Horvātijas pieaugušo izglītības sistēmas reformu priekšrocības ir šādas:

- par prioritāti ir izvirzīta prasmju attīstība un **darba vidē balstītas mācības**, adaptējot uz audzēkņiem vērstu pieeju;
- tika pārveidota struktūra darba tirgus prognozēšanai un **atgriezeniskās saites cilpām** starp profesiju standartiem, kvalifikācijas standartiem un mācību programmām;
- Krasi **pieauga bez maksas** pieejamo profesionālās apmācības un profesionālās pilnveides programmu skaits un dažādība (jo pirms šīs reformas lielāko daļu programmu apmaksāja paši izglītojamie vai nereti tās finansēja CES, izmantojot publisko iepirkumu konkursus konkrētām deficīta profesijām);
- iespēja gan **strādājošiem, gan bezdarbniekiem** piekļūt izglītībai bez maksas;
- ir dota iespēja pieaugušajiem ar **CROQF 1. līmeni** (pamatizglītības sertifikāts) piekļūt mikrokvalifikācijām un daļējām kvalifikācijām, kas iegūtas CROQF 2., 3. un 4. līmenī, tādējādi nodrošinot lielāku vertikālo mobilitāti.

Tomēr joprojām pastāv vairāki izaicinājumi.

- Visu ieinteresēto pušu galvenais izaicinājums ir **uzrunāt un motivēt** pieaugušos ar zemu kvalifikāciju piedalīties izglītībā, ņemot vērā viņu pieredzi formālajā izglītībā un pašapziņu. Ir vajadzīgas mērķtiecīgākas un novatoriskākas pieejas, lai efektīvi iesaistītu šīs personas – lai īstenotu valsts mēroga plašsaziņas līdzekļu kampaņas, lai popularizētu PI priekšrocības, piedāvātu nepieciešamo atbalstu, kas ļautu viņiem piekļūt mācībām (ti, apmaksātas transporta izmaksas izglītojamiem, kuri dzīvo tālāk), apmaksātas apmācības darba laikā, kas ļauj pieaugušajiem ar darba devēja atbalstu paveikt darbu un vienlaikus arī mācīties). Tās ietver arī profesionālo orientāciju un/vai jebkādu informāciju, kas tiek sniegta izglītojamajiem – tas būtiski samazinātu to pieaugušo skaitu, kuri izstājas no izglītības procesa sākuma posmiem, kā arī palielinātu mācībās ieinteresēto pieaugušo skaitu.
- Lai gan kuponu sistēma ir ieviesusi nozīmīgus uzlabojumus mikrokvalifikāciju vai daļēju kvalifikāciju iegūšanas sistēmā, **pilnas kvalifikācijas iegūšanas process 3./4. līmenī** (vidējā izglītība) joprojām ir pārāk ilgs un nav pielāgots pieaugušajiem (t.i. satur priekšmetus un saturu, kas sākotnēji izstrādāts pusaudžiem izglītībai vidusskolās). Tas ļoti attur cilvēkus no iesaistes šajās izglītības programmās, un tādējādi viņi nevar piekļūt tālākizglītības un

mācību iespējām, kurām nepieciešams CROQF 3 vai 4.līmenis Turklāt tiek piedāvātas zaļās izglītības un digitālo prasmju programmas, izmantojot kuponus, taču daudz vairāk dalībnieku interesējas par digitālajām prasmēm, nevis zaļajām prasmēm.

- Lai gan ir dažas mācību programmas, kas ir pieejamas, izmantojot kuponu sistēmu, kurām **nepieciešams tikai CROQF 1**, to skaits ir nesamērīgi mazs, kā rezultātā audzēkņu vertikālā mobilitāte ir slikta. Turklāt ar kuponu sistēmas palīdzību finansētās apmācību programmas ir saistītas tikai ar digitālo vai zaļo prasmju attīstīšanu, tādējādi ierobežojot pieaugušajiem bez maksas piedāvāto **tēmu un kvalifikāciju klāstu**.
- **Formālās kvalifikācijas nevar iegūt, atzīstot neformālo un ikdienas izglītību**, bet, lai izveidotu iepriekšējās izglītības novērtēšanas sistēmu Horvātijā, ir uzsākts ESAO projekts³.

Ieinteresēto pušu sadarbība UP: veiksmīgi sadarbības mehānismi, ieinteresēto pušu un sadarbības nepilnības.

Horvātijā tika intervētas galvenās prasmju pilnveides ceļu ieviešanā un pieaugušo izglītībā ieinteresētās puses vietējā, reģionālā un valsts līmenī - valsts iestādes - Zinātnes un izglītības ministrija, Darba, pensiju sistēmas, ģimenes un sociālās politikas ministrija un Horvātijas Nodarbinātības dienests. Citas ieinteresētās puses valsts līmenī, kas piedalījās, ir asociācijas - Pieaugušo izglītības iestāžu asociācija, Horvātijas Tirdzniecības kamera, cilvēkresursu un pieaugušo izglītības attīstības asociācija, Horvātijas Andragoģijas biedrība un Horvātijas Darba devēju asociācija. Tika intervēti arī dažādi PI pakalpojumu sniedzēji un nacionālo asociāciju un struktūru reģionālās/pašvaldības nodaļas.

Ieinteresēto pušu akcentēti trūkumi un izaicinājumi izglītības sistēmā ir laika trūkums darbiniekiem ar zemu kvalifikāciju, darbaspēka aizplūšana un nepietiekami darba devēju ieguldījumi savu darbinieku attīstībā. Ja darba devēji pietiekami neiegulda darbinieku attīstībā, būtu nepieciešama turpmāka iesaistīšanās darbinieku aizstāvībai, lai mudinātu darba devējus piedalīties prasmju pilnveides pasākumos. Uzsvars uz mikro kvalifikācijām un digitālajām kompetencēm būtu jāaskaņo ar mainīgajām darba tirgus prasībām un jānodrošina atbilstošas mācību programmas. Esošajā sistēmā trūkst priekšzināšanu atzīšanas sistēmas, ir nepieciešama paplašināta kuponu sistēma, vairāk jāpopularizē plašsaziņas līdzekļos mācības noteiktām profesijām un jāuzlabo pieaugušajiem sniegtās konsultācijas.

Kā liecina visu ieinteresēto pušu atbildes, uz šobrīdi pastāv labs sadarbības tīkls, lai risinātu šos jautājumus starp attiecīgajām ministrijām, PI asociācijām, nodarbinātības dienestiem, darba devējiem, arodbiedrībām un PI pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, nodarbinātības dienests ar attiecīgajām ministrijām, darba devējiem un PI piedāvātājiem, darba devēji ar PI piedāvātājiem un attiecīgajām aģentūrām).

Turklāt, kā norāda viena no ieinteresētajām pusēm, ar Eiropas projektiem un CROQF ieviešanu pēdējos gados ir būtiski pieaugusi sadarbība starp ieinteresētajām pusēm sākot ar darba devējiem un beidzot ar valsts institūcijām, īpaši CES, Izglītības un Zinātnes ministriju un Darba, pensiju

³ <https://www.oecd.org/els/emp/skills-and-work/adult-learning/validation-prior-learning-croatia.htm>

sistēmas, ģimenes un sociālās politikas ministriju. Sadarbība attiecas arī uz Eiropas iestādēm, jo īpaši aģentūrām (EACEA, CEDEFOP).

Svarīgs atklājums attiecībā uz sadarbības nepilnībām ir tāds, ka, lai gan šķiet, ka katra ieinteresētā puse apzina, kur tā sniedz ieguldījumu prasmju pilnveides ceļu uzlabošanā Horvātijā, šķiet, ka tās vēlas atrast citas ieinteresētās personas, kas ir atbildīgas par problēmas risināšanu, t.i., tām ir priekšlikumi par to, kas būtu jādara un kādi ir citu organizāciju pienākumi, galvenokārt uzticot šos uzdevumus kādam citam, citai ieinteresētajai pusei. Šķiet, ka ieinteresētās puses, kurām ir lielāka ietekme uz valsti, uzskata, ka ieinteresētās puses, kas strādā vietējā līmenī, var labāk sasniegt indivīdus un otrādi.

Tas norāda, ka gan ieinteresētajām pusēm, gan to sadarbībai būtu liels ieguvums, sanākot kopā, kopīgi pārvērtējot savas lomas un gaidas vienam no otra. Viena ieinteresētā puse pat ierosināja izveidot kopīgu inditūciju, kurā būtu iekļautas visas svarīgās ieinteresētās puses. Vienošanās par kopīgu stratēģiju varētu palīdzēt nodrošināt, ka vajadzības tiek apmierinātas un problēmas netiek atstātas bez uzmanības.

Papildinformāciju skatiet sadaļā **ieinteresēto personu kartēšanas tabula** [šeit](#).

Cita attiecīgo ieinteresēto pušu aktivizēšanas/sadarbības pieredze

Starp UP iniciatīvā iesaistītajām ieinteresētajām personām parādās sadarbības centienu modelis. Daudzas ieinteresētās puses aktīvi sadarbojas savā starpā, lai izstrādātu un īstenotu prasmju uzlabošanas programmas, kas atbilst darba tirgus prasībām. Šī sadarbība bieži vien ietver papildus līdzekļu meklēšanu izglītības un apmācības programmu atbalstam, īpašu uzmanību pievēršot līdzekļu piešķiršanai pamatprasmju apmācībai un specializētām programmām, kuru mērķis ir pārvarēt prasmju trūkumu.

Ieinteresēto pušu kopīgs mērķis ir nodrošināt, lai šīs programmas tiktu izstrādātas, koncentrējoties uz kvalitāti un atbilstību. Ieinteresētās puses atzīst pielāgotu programmu nozīmi, kas īpaši pievēršas cilvēku ar zemu kvalifikāciju unikālajām vajadzībām, vienlaikus saglabājot augstus izglītības standartus. Šis fokuss attiecas uz normatīvajiem regulējumiem un iepriekšējās izglītības atzīšanu, kur ieinteresētās puses strādā, lai izveidotu vadlīnijas, kas nodrošinātu programmas efektivitāti un atbilstību nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūrai.

Tomēr ieinteresētās puses apzinās izaicinājumus, motivējot cilvēkus ar zemu kvalifikāciju aktīvi piedalīties šajās programmās. Tās atzīst, ka iesaistīšanās stratēģijas ir jāuzlabo, lai pārvarētu šķēršļus uzņemšanai un dalībai mācībās. Turklāt dažas ieinteresētās puses uzsver problēmas saistībā ar pašu sadarbību. Saziņā un koordinācijā starp dažādām ieinteresētajām pusēm ir jomas, kurām jāpievērš papildu uzmanība, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību un mācību programme īstenošanu.

Lai risinātu šīs problēmas, ieinteresētās puses iestājas par pārmaiņām - daudzas ieinteresētās puses uzsver mikrokvalifikāciju ieviešanu nozīmīgumu, uzlabotu finansēšanas modeļu ieviešanu, racionalizētus procesus un uzlabotas komunikācijas stratēģijas. Tās atzīst, ka izpratnes un līdzdalības veicināšana izglītības programmās ir būtiski ieinteresēto pušu centienu aspekti.

leinteresēto pušu saistību galvenais mērķis ir novērst darbaspēka prasmju trūkumus. leinteresētās puses ir apņēmušās pārvarēt plaisu starp izglītības un darba tirgus vajadzībām, nodrošinot, ka strādājošajim/ darbiniekiem ir iespēja apgūt prasmes, kas nepieciešamas strauji mainīgajā darba vidē. leinteresēto pušu iniciatīvas atbilst plašākām valsts stratēģijām un politikām, piemēram, 2030. gada valsts stratēģijai un citām prasmju attīstības iniciatīvām, demonstrējot viņu apņemšanos atbalstīt valsts ekonomisko un sociālo attīstību.

Atkārtota tēma ir uzsvars uz piekļuvu un iekļautību. leinteresētās puses ir apņēmušās nodrošināt tādas izglītības un mācību iespējas, kas ir piemērotas personām ar dažādu prasmju līmeni un pieredzi. Šī apņemšanās izriet no ticības izglītības pārveidojošajam spēkam, kas ļauj indivīdiem apgūt prasmes, kas nepieciešamas, lai gūtu panākumus karjerā un veicinātu tautas izaugsmi un labklājību.

Kvalitatīva informācija par analīzes procesu

Pavisam klātienē vai video zvana ietvaros tika intervētas 14 ieinteresētās puses. Katra ieinteresētā puse tika uzrunāta atsevišķi (viens pret vienu) intervijas laikā. Šajā procesā ir iesaistīts plašs galveno ieinteresēto pušu loks – attiecīgo ministriju, PI asociāciju, nodarbinātības dienestu, darba devēju, arodbiedrību un PI piedāvātāju pārstāvji.

leinteresētās puses, kas piedalās analīzes procesā, ir apliecinājušas augstu iesaistīšanās līmeni. Ar savu ieguldījumu, jautājumiem un pārdomām tās aktīvi piedalījās prasmju pilnveides ceļu izpētē Horvātijā. leinteresēto pušu vēlme dalīties pieredzē, uzdot atbilstošus jautājumus un pārdomāti atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem izceļ viņu augsto līdzdalības līmeni un patiesu interesi izprast sarežģījumus, kas saistīti ar prasmju uzlabošanas iniciatīvām.

To vēlme piedalīties analīzes procesā, kā arī intervijās sniegtās atbildes liecina, ka starp ieinteresētajām pusēm ir laba, jau izveidojusies sadarbība, bet to varētu stiprināt ar labāku un nepārtrauktu komunikāciju un skaidrāku pienākumu sadali, kas vērsta uz šķēršļu novēršanu pieaugušo prasmju pilnveidei.

Papildus vairāku citu ieinteresēto pušu iesaistīšanai nākamajos projekta posmos, mēs ceram iekļaut arī jau intervētos respondentus, lai veicinātu labāku tīklu veidošanu starp tiem un atbalstītu tos risinājumu un stratēģiju izstrādē, identificēto šķēršļu mazināšanai prasmju pilnveidei Horvātijā.

Labās prakses

Ņemiet vērā, ka "labā prakse" šajā kontekstā ir definēta kā stratēģijas, pieejas un/vai darbības, kas pētījumos un/vai novērtējumos ir pierādījušas, ka tās ir efektīvas, efektīvas, ilgtspējīgas un/vai pārnesamas un kuras droši noved pie vēlamā rezultāta. atbalstot ieinteresēto pušu identificēšanu, iesaistīšanu, apņemšanos, kā arī sadarbību starp tām, īpaši atsaucoties uz UP iniciatīvu. Labā prakse var būt vietēja, reģionāla, valsts vai starptautiska.

Labā prakse ir parādījusi, cik svarīgi ir piedāvāt pielāgotas, interaktīvas un saistošas mācīšanās pieredzes personām ar zemu kvalifikāciju. PI piedāvātājiem būtu jāpielāgo mācību metodes pieaugušo izglītojamo vajadzībām, veicinot praktiskās iemaņas, kas atbilst viņu vēlamajām profesijām. Piedāvājot elastīgu grafiku, psihosociālo atbalstu un vienkāršotus uzņemšanas

procesus, palielinot izglītojamo pašapziņu, motivāciju un priekšlaicīgu neizstāšanos no mācību procesa.

Turklāt labā prakse ietver darba devēju vajadzībām pielāgotu apmācību programmu izstrādi, viņu iesaistīšanu mācību programmu izstrādē un praktisko apmācību iespēju veicināšanu. Sadarbības centieni starp PI pakalpojumu sniedzējiem, nodarbinātības dienestu un darba devējiem var uzlabot izglītojamo nodarbināmību un saskaņot mācības ar nozares prasībām.

Puse no aptaujātajām ieinteresētajām pusēm kā pozitīvo piemēru minēja *Zaželi* projektu. "Zaželi - sieviešu nodarbinātības programma" tika finansēta no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Efektīvi cilvēkresursi 2014-2020". Projekts tika īstenots pašvaldību struktūrvienībās un asociācijās uz laiku līdz 30 mēnešiem un tika paredzēts nodarbinātības riskam pakļauto sieviešu integrācijai darba tirgū, pirmkārtās ir sievietes pēc 50 gadu vecuma, ar iegūtu vidējo izglītību, invalīdes, cilvēktirdzniecībā cietušas sievietes, narkomānes, sievietes cietušas no vardarbības ģimenē, sievietes bez pajumtes.

Programmā "Zaželi – sieviešu nodarbinātība" un tās trīs īstenošanas posmos kopumā veiksmīgi finansēti 1184 projekti. Pēc mācībām, vairāk nekā 22,5 tūkstoši sieviešu ieguva darbu. Atbalsta un aprūpes pakalpojumi tika sniegti gandrīz 130 tūkstošiem vecāka gadagājuma sievietēm un/vai invalīdēm, kas liecina par programmas nozīmi un efektivitāti sociālās kohēzijas stiprināšanā un nepieciešamās aprūpes un uzmanības nodrošināšanā visneaizsargātākajām sabiedrības grupām.

Viena no ieinteresētajām pusēm arī atzinīgi novērtēja AVETAE nacionālo kampaņu Mūžizglītības nedēļā, kas tiek īstenota jau vairāk nekā 15 gadus, ar kuras palīdzību iedzīvotāji tiek informēti par izglītības un mācīšanās nozīmi. Katras Mūžizglītības nedēļas pamatā ir iedzīvotāju informēšana par veidiem, kā viņi var kļūt par daļu no mūžizglītības procesa, un viņu motivēšana to darīt. Kampaņa gadu gaitā ir attīstījusies: ir pieaudzis aktivitāšu, īstenošanas jomu un iesaistīto institūciju skaits, ir nostiprināta galveno ieinteresēto pušu iesaiste un – pats galvenais – nepārtraukti ir pieaudzis iesaistīto iedzīvotāju skaits. Kampaņas laikā iedzīvotāji var apmeklēt bezmaksas darbnīcas, lekcijas, apaļo galdu un līdzīgus pasākumus; vairākas iestādes atver durvis un iepazīstina potenciālos izglītojamos ar savām izglītības programmām.

Attīstības grupu prioritātes

1. Turpmākajās projekta aktivitātēs apvienot tās pašas ieinteresētās puses, kas piedalījās šajā interviju kārtā, bet cenšoties iekļaut vietējo pašvaldību/valdību pārstāvjus, jo viņiem ir liela ietekme vietējā līmenī, bet uz šo brīdi, kā minēja lielākā daļa ieinteresēto pušu, tās neregulāri iesaistās sadarbībā.
2. Apspriet, kādas iedzīvotāju motivācijas, veicināšanas un virzīšanas stratēģijas var ieviest vai uzlabot, kā sadalīt spēlētju lomas/nosakot to pienākumus.
3. Turpināt diskusijas par to, kā padarīt prasmju pilnveides ceļu sistēmu vertikāli mobilāku pieaugušajiem ar CROQF 1 vai bez kvalifikācijas.
4. Apspriet iespējamo mikrokvalifikāciju paplašināšanu, iekļaujot dažādas prasmes, ne tikai zaļās un digitālās.

Atsauces

Pieaugušo izglītības likums, 2021, Horvātijas parlaments, Horvātija.

Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (2023) *Horvātijas nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra* . Pieejams: <https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-09/Croatia-nqf-country-page.jpg> (Piekluve: 2023. gada 17. jūlijā).

Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (2022) *Horvātija: Horvātijas kvalifikāciju ietvarstruktūras reģistra turpmākie pasākumi* . Pieejams: <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/croatia-follow-croatian-qualifications-framework-register> (Piekluve: 2023. gada 17. jūlijā).

Horvātijas kvalifikāciju ietvarstruktūras reģistrs (2023) *Ievads* . Pieejams: <https://hko.srce.hr/registar/> (Piekluve: 2023. gada 6. jūlijā).

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (2023) *Iepriekšējās izglītības apstiprināšanas sistēmas izveide Horvātijā* . Pieejams: <https://www.oecd.org/els/emp/skills-and-work/adult-learning/validation-prior-learning-croatia.htm> (Piekluve: 2023. gada 17. jūlijā).